

Дневник

(стенографски)

на

XIX^{то} обикновено Народно събрание

Четвърта извънредна сесия

1. заседание, понеделник, 2 октомврий 1922 г.

(Открито от подпредседателя Г. Марков, в 4 ч. след пладне)

Преседателствуващ Г. Марков: (Звъни) Моля г. секретаря да провери присъстващите г. г. народни представители.

Секретар д-р К. Киселов (з): (Прочита списъка. От заседанието съответствували следните народни представители: Ариф Агушев, Димитър Анастасов, Иван Ангелов, Александър Атанасов, Юсуф Бергански, Димитър Благоев, Стефан С. Бобчев, Константин Бозвелиев, Александър Ботев, Тодор Булев, Атанас Буров, Петър Бжклов, Григор Василев, Васил Величков, Христо Ветовски, Асен Вълканов, Юрдан Вълков, Никола Габровски, Иван Ганев, Делю Георгиев, Неделчо Георгиев, Иван Гешов, Никола Гешов, Ради Гичев, Мехмедали Исмаилов Гюзелев, Георги Данаилов, д-р Юрдан Данчев, Стефан Даскалов, Иван Димитров, Петър Димов, Логин Дончев, Васил Драганов, Али-ходжа Ибраимов, Никола х. Иванов, Димитър Илиев, Захари Каменов, Коста Канев, Стефан Кирчев, Никола Кйосев, Тенчо Кйосев, Станчо Коев, Георги Колев, Петър Кораков, Тенчо Коргенски, Стоян Костурков, Коста Крачунов, Радослав Крайчев, Ангел Кундалев, Мони Личев, Жико Лишков, Андрей Ляпчев, Михаил Маджаров, Рашко Маджаров, д-р Никола Максимов, Александър Малинов, Атанас п. Манолов, д-р Ганчо Марков, Владимир Марков, Георги Минев, Неделчо Михалев, Владимир Моллов, Нух Мустанов, Никола Мушанов, Нако Начев, Георги Ганев Недков, Лачо Неделков, Стефан Обрейков, Петко Палиев, Станко Панайотов, Иван Пандов, Тодор Петров, Димитър Попов, Георги Попов, Атанас х. Попов, Гани Радев, Минко Радковски, Мустафа Ризабеев, Никола Салунджиев, Митко Семов, Коста Сидеров, Алекси Сираков, Щелиян Сокуров, Теодор Теодоров, Христо Тодоров, Янаки Тодоров, Желю Тончев, Юрдан Урумов, д-р Йосиф Фаденхехт, Никола Хайдуков, Юмер Кобаг Хасанов, Димитър Христов, Станко Цжстов, Кжнчо Чамев, Александър Чапрашиков, Крум Чапрашиков, Ахмед Зихни х. Юмеров, Георги Юрданов, Юрдан Юрданов, Георги Юргов и Димитър Яблански)

Преседателствуващ Г. Марков: (Звъни) От 216 народни представители присъствуват 108. Има законното число. Обявявам заседанието за открито.

Постъпило е в бюрото на Камарата заявление от народния представител г. Стефан Даскалов, да му се разреши отпуск по болест 25 дни.

К. Пастузов (с): Камарата не е още открита.

Преседателствуващ Г. Марков: Има думата заместника на г. министър-председателя.

Министър д-р Р. Даскалов: (Чете) „До председателствувашия Министерския съвет, министъра на вътрешните работи и на народното здраве, Райко Даскалов.

Съгласно чл. 130 от конституцията, опълномошавам Ви да откриете от мое име четвъртата извънредна сесия на XIX-то обикновено Народно събрание.

София, 2 октомврий 1922 г.

Борис III“.

„Г. г. народни представители! Пред вид спешността на някои мероприятия, които правителството е приготвило и ще представи на вашето проучване, като законопроектите:

1) за подпомагане на чиновниците;

2) за допитване до народа за виновността на министрите от кабинетите Иван Ев. Гешов, д-р Ст. Данев и Ал. Малинов за обявените и водени войни и за последвалите ги ката трофи през 1913 и 1918 г.;

3) за окръжните съвети и др., стана нужда да се свика Народното събрание на извънредна сесия, за да се занимае с тех.

Г. г. народни представители! Уверен, че в предстоящата ви дейност вне, ръководими от патриотични чувства ще положите старание за основното проучване на представените от правителството мероприятия, призовавам Божието благословение върху вашите трудове и обявявам четвъртата извънредна сесия на XIX-то обикновено Народно събрание за открита.

Да живее България!

София, 2 октомврий 1922 г.

На първообразното съже собствената на Негово Величество Царя ржка написано:

Борис III“.

Приподписал:
Преседателствующ Министерския съвет, министър на вътрешните работи и народното здраве:

Р. Даскалов“.

Н. Пждарев (д): Искам думата, г. председателю.

Председателствуващ Г. Марков: Ще Ви дойде реда. Чакайте да направи бюрото съобщенията.

Има постъпили заявления от следните г. г. народни представители:

От г. Стефан Даскалов, за 25 дни отпуск, по болест. Прилага и медицинско свидетелство. Които приемат да му се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Сѣбранието приема.

Г. Иван Ангелов телеграфически моли да му се разреши 5-дневен отпуск, по домашни причини. Бюрото му разрешава.

Г. д-р Ганчо Марков иска да му се разреши 20-дневен отпуск. Бюрото му разрешава.

Г. Али-ходжа Ибраимов иска да му се разреши 5-дневен отпуск, понеже е тежко болен. Бюрото му разрешава.

Г. Тодор Петров иска 30-дневен отпуск, по болест. Които сѣ сжгласни да му се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Сѣбранието разрешава.

Г. Димитър Благоев, тоже по болест, иска 30-дневен отпуск. Които сѣ сжгласни да му се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Сѣбранието разрешава.

Г. Георги Ганев иска 6-дневен отпуск. Бюрото му разрешава.

Г. Никола Габровски иска еднократен отпуск. Бюрото му разрешава.

Съобщавам на г. г. народните представители, че сѣ постъпили в бюрото на Камарата следните законопроекта:

От Министерството на финансите — законопроект за допълнение чл. 1 от закона за данъка върху сградите;

От Министерството на железниците, пощите и телеграфите — предложение за одобрение частния телеграфопощенски договор, сключен между България и Ромѣния;

От Министерството на правосѣдието — законопроект за допитване до народа за виновността на министрите от кабинетите: Ив. Ев. Гешов (16 март 1911 г. до 1 юний 1913 г.), д-р С. Данев (1 юний 1913 г. до 4 юлий 1913 г.) и Ал. Малинов (от 21 юний 1913 г. до 18 октомври 1913 г.) за обявените и водени войни и за последвалите ги катастрофи през 1911—1913 и 1918 г.

Тия законопроекта ще се раздадат на г. г. народните представители и ще се поставят на дневен ред за разглеждане.

Постъпило е питане от народния представител г. Никола Пѣдарев до г. министър-председателя — по-рано не е съобщено, сега го съобщавам — за командировката на г. министра на просветата;

Постъпило е запитване от парламентарните групи на Демократическата, Народно-прогресивната и Радикалната партии към г. председателствувания Министерския съвет и министър на вътрешните работи и на народното здраве и към г. министра на правосѣдието за станалите събития на 16 и 17 септември т. г. в Търново.

От левицата: Да се прочете.

Председателствуващ Г. Марков: Ще го прочетем, когато се разглежда.

Има думата председателствувания Министерския съвет.

Министър д-р Р. Даскалов: Г. г. народни представители! Аз разбирам интереса, който някои от г. г. народните представители предявяват по въпроса, че някои от техните другари отсъствуват, и заради туй сжм сжгласен този въпрос, сжвместно сже законопроекта, който е внесен, да бжде разгледан в първото идно заседание, което

ще имаме, и там ще дадем всички обяснения, които интересуват г. г. народните представители.

Д. Нейков (с): Сега, сега! Още в първото заседание. (Глъчка)

Председателствуващ Г. Марков: Немаме дневен ред. Нема да има разисквания. Ще поставя само на гласуване дневния ред за среда, когато ще станат всичките разисквания. Ще имам пред вид, че вне, г. Пѣдарев и г. Джидров, сте искали думата и в среда ще я имате.

Бюрото ви предлага следния дневен ред, . . .

Н. Пѣдарев (д): Преди да кажете дневния ред, моля да ми се даде думата.

Председателствуващ Г. Марков: (Звѣни)

Н. Пѣдарев (д): Народните представители г. г. Малинов, Ляпчев, Мушанов и Данаилов — от демократическата група, Теодоров, Маджаров и Бобчев — от народно-прогресивната, Костурков и Фаденхехт — от радикалната партия, не сж тук, а сж незаконно арестувани от изпълнителната власт. Против това незаконно арестуване от името на трите групи отправям най-висок протест, . . .

Председателствуващ Г. Марков: Моля, г. Пѣдарев, седнете на местото си!

Н. Пѣдарев (д): . . . и моля бюрото и Народното събрание да защитят независимостта на Парламента, като решат веднага да бждат те освободени.

Председателствуващ Г. Марков: Бюрото предлага следния дневен ред за среда, 4 октомври 1922 г.

Първата точка ще бжде: първо четене законопроекта за допитване до народа за виновността на министрите от кабинетите Гешов—Данев—Малинов.

Н. Пѣдарев (д): Не може да се търпи една изпълнителна власт, забравила себе си, . . .

Председателствуващ Г. Марков: (Звѣни) Втората точка от дневния ред е: първо четене законопроекта за еднократна помощ на чиновниците;

Н. Пѣдарев (д): . . . да посега върху независимостта на Народното събрание и на неговите членове. И ако вне искате да изпълните вашия дълг, трябва да защитите независимостта на народните представители. Това е, което се иска от вас и което трябва да направите.

Председателствуващ Г. Марков: Третата точка от дневния ред е: второ четене законопроекта за изменение и допълнение закона за углавното сждопроизводство — продължение разискванията;

Четвърта точка — второ четене законопроекта за изменение на разбойниците.

Които приемат този дневен ред, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Сѣбранието приема.

От центъра и левицата: Долю! Долю! Позор! (Тропане по банките. Рѣжкоплескане от земеделците)

Председателствуващ Г. Марков: Вдигам заседанието за в среда, 2 ч. след пладне.

(Вдигнато в 4 ч. 10 м. вечерта)

Подпредседател: **Г. МАРКОВ.**

Секретар: **Д-р К. КОНСУЛОВ.**

Началник на Стенографското отделение: **Т. ГЪЛЪБОВ.**